

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 387/06-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. marca 2007 v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta zo sudcov Ľubomíra Dobríka a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť M. Š., S., zastúpeného advokátom JUDr. J. V., Č., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn. NO – 7 C 42/02 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn. NO – 7 C 42/02 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Dolný Kubín prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. NO – 7 C 42/02 konať bez zbytočných prietahov.

3. M. Š. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 50 000 Sk (slovom päťdesiat'tisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Dolný Kubín p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Sťažnosti M. Š. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. novembra 2006 doručená sťažnosť M. Š., S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. V., Č., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) v konaní žalobcov v 1. rade J. Š., v 2. rade J. Š. a v 3. rade M. Š. proti žalovaným v 1. rade A. B., v 2. rade A. B., v 3. rade P. B. a vo 4. rade E. B. o vydanie časti nehnuteľnosti vedenom pod sp. zn. NO – 7 C 42/02.

Sťažovateľ uviedol, že je účastníkom konania v postavení žalobcu v 3. rade vedeného okresným súdom pod sp. zn. NO – 7 C 42/02. Dňa 15. augusta 1994 právny predchodca žalobcov podal Okresnému súdu Čadca žalobu; konanie sa viedlo pod sp. zn. 11 C 386/94. Uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) z 20. novembra 2001 boli sudcovia Okresného súdu Čadca vylúčení z prerokovania a rozhodovania veci a vec bola prikázaná na rozhodnutie bývalému Okresnému súdu Námestovo (ďalej len „bývalý okresný súd“), kde sa viedla pod sp. zn. 7 C 42/02. Po zlúčení bývalého okresného súdu s okresným súdom je vec vedená okresným súdom pod sp. zn. NO – 7 C 42/02. V konaní sa uskutočnilo pojednávanie 17. januára 2003 a ohliadka na mieste samom 11. apríla 2006. Vec nebola k dátumu podania sťažnosti ústavnému súdu právoplatne skončená.

Sťažovateľ si uplatňuje primerané finančné zadostučinenia v sume 300 000 Sk. Svoj nárok na jeho priznanie zdôvodnil tým, že vo veci nie je doteraz právoplatne rozhodnuté, čo u neho vyvoláva stav právnej neistoty.

Porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vidí sťažovateľ v tom, že súdne konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. NO – 7 C 42/02 nebolo k dátumu podania sťažnosti ústavnému súdu právoplatne skončené.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Okresný súd v Dolnom Kubíne svojou nečinnosťou vo vybavovaní veci č. k. NO-7C/42/02 porušil základné právo sťažovateľa uvedené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Ústavný súd SR prikazuje Okresnému súdu v Dolnom Kubíne, aby vo veci č. k. NO-7C/42/02 konal bez zbytočných prieťahov.

Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 300.000,- Sk, ktorú sumu je Okresný súd v Dolnom Kubíne povinný zaplatiť sťažovateľovi v lehote do 30 dní od vydania nálezu.“

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadrila predsedníčka okresného súdu, ktorá vo svojom vyjadrení doručenom mu 28. decembra 2006 uviedla prehľad úkonov vykonaných v danom súdnom konaní a poukázala na to, že dĺžku konania (pokiaľ prebiehalo na bývalom okresnom súde, resp. po jeho zániku na okresnom súde) ovplyvnilo opakované podávanie odvolaní žalovaných voči viacerým uzneseniam, s čím súviselo opakované predkladanie spisu odvolaciemu súdu, ako aj podanie sťažnosti okresnému súdu a žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti krajskému súdu, v dôsledku čoho bol spisový materiál z krajského súdu vrátený okresnému súdu až 20. februára 2006. Po vrátení spisu bol do konania pribratý znalec, ktorý znalecký posudok nevyhotovil, pretože ho žalovaní odmietli vpustiť na ich pozemok. Okresný súd urgoval vyhotovenie znaleckého posudku. Vplyv na dĺžku konania mala aj tá skutočnosť, že na návrh na zmenu žaloby, ako i na čiastočné späťvzatie žaloby bol potrebný súhlas všetkých žalobcov, ktorí

na písomné výzvy okresného súdu nereagovali a museli byť vypočutí dožiadaným Okresným súdom Čadca. Ak by žalobcovia najskôr zamerali nehnuteľnosť, ktorú žiadajú vydať, a potom sa domáhali vydania nehnuteľnosti, nebolo by potrebné v priebehu konania pracne zabezpečiť jej zameranie a následne doplňovanie znaleckého posudku. V konaní bývalého okresného súdu a v konaní okresného súdu boli úkony vykonávané priebežne a nevznikli žiadne prietahy subjektívneho charakteru.

Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 28. decembra 2006 súhlasila s upustením od ústneho pojednávania. Sťažovateľ v podaní z 5. januára 2007 súhlasil s upustením od ústneho pojednávania.

Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 387/06-9 zo 6. decembra 2006 bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby v zásade neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (III. ÚS 154/06, I. ÚS 76/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníkov a postup súdu (III. ÚS 111/02, III. ÚS 154/06 a iné).

Konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. NO – 7 C 42/02, v rámci ktorého namieta s'ťažovateľ zbytočné priet'ahy, možno hodnotiť ako konanie, ktoré je zložité na dokazovanie. Jeho predmetom je žaloba o vydanie časti nehnuteľnosti s príslušenstvom. V konaní bolo potrebné uskutočniť vyhotovenie identifikácie parciel, geometrického plánu a znaleckého posudku.

V rámci skúmania druhého kritéria (správanie účastníkov konania) ústavný súd nezistil také správanie s'ťažovateľa, ktorým by prispel k doterajšej dĺžke konania, ako je napr. neospravedlnená neúčast' na pojednávaniach.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. NO – 7 C 42/02 ústavný súd zistil nasledovný stav konania:

Dňa 11. februára 2002 bol spis odstúpený bývalému okresnému súdu na základe rozhodnutia krajského súdu sp. zn. 5 Nc 323/01.

Dňa 29. mája 2002 bývalý okresný súd vyzval žalobcu v 1. rade, aby uviedol, či vstupuje do konania po svojom právnom predchodcovi.

Dňa 29. mája 2002 bývalý okresný súd vyzval Správu katastra Č. (ďalej len „správa katastra“) na zaslanie výpisu z pozemkovej knihy.

Dňa 18. júna 2002 bývalý okresný súd vyzval žalobcu v 1. rade, aby uviedol, či vstupuje do konania po svojom právnom predchodcovi.

Dňa 18. júna 2002 bývalý okresný súd urgoval správu katastra na zaslanie výpisu z pozemkovej knihy.

Dňa 2. júla 2002 žalobca v 1. rade oznámil bývalému okresnému súdu, že vstupuje do konania na strane žalobcu namiesto svojho právneho predchodcu.

Dňa 10. júla 2002 bola bývalému okresnému súdu doručená identifikácia pozemno-knižných parciel od správy katastra.

Dňa 29. júla 2002 bývalý okresný súd vyzval znalkyňu na doplnenie znaleckého posudku.

Dňa 9. augusta 2002 požiadala znalkyňa bývalý okresný súd o vyhotovenie kópie zo spisu, resp. o zapožičanie súdneho spisu, ktorý jej bol zaslaný 22. augusta 2002.

Dňa 30. septembra 2002 bol vyhotovený znalecký posudok.

Dňa 3. decembra 2002 bývalý okresný súd určil termín pojednávania na 17. január 2003.

Dňa 4. decembra 2002 bývalý okresný súd požiadal správu katastra o vyhotovenie listu vlastníctva.

Dňa 4. decembra 2002 bývalý okresný súd požiadal znalkyňu o predloženie ďalších dvoch vyhotovení znaleckého posudku.

Dňa 19. decembra 2002 bolo bývalému okresnému súdu doručené odvolanie žalovaného v 1. rade proti vyúčtovaniu znaleckého.

Dňa 10. januára 2003 boli bývalému okresnému súdu doručené výpisy z pozemkovej knihy vyhotovené správou katastra.

Dňa 17. januára 2003 sa na bývalom okresnom súde uskutočnilo pojednávanie, na ktorom rozhodol uznesením o znaleckom.

Dňa 28. januára 2003 bývalý okresný súd doručil znalkyni odvolanie proti vyúčtovaniu znaleckého.

Dňa 28. januára 2003 bývalý okresný súd vyzval Okresný súd Čadca, aby uviedol, či na tamojšom súde prebieha súdne konanie o určenie vlastníctva k predmetným pozemkom a požiadal o zaslanie príslušných rozhodnutí vo veci.

Dňa 28. januára 2003 bývalý okresný súd požiadal správu katastra o zaslanie fotokópie geometrického plánu.

Dňa 6. februára 2003 bolo bývalému okresnému súdu doručené podanie právneho zástupcu žalobcu – „*Upresnenie návrhu a čiastočné späťvzatie návrhu*“.

Dňa 6. februára 2003 bolo bývalému okresnému súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu.

Dňa 18. marca 2003 bol bývalému okresnému súdu doručený geometrický plán vyžiadaný od správy katastra.

Dňa 25. marca 2003 Okresný súd Čadca požiadal bývalý okresný súd o zapožičanie spisu sp. zn. 7 C 42/02.

Dňa 14. apríla 2003 bývalý okresný súd vyzval žalovaných na vyjadrenie k čiastočnému späťvzatiu návrhu.

Dňa 14. apríla 2003 bývalý okresný súd oznámil Okresnému súdu Čadca, že spis nie je možné zapožičať z dôvodu jeho predloženia odvolaciemu súdu; spis bol krajskému súdu predložený 23. apríla 2003.

Dňa 30. júna 2003 krajský súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o znaleckom.

Dňa 7. augusta 2003 bol spis vrátený bývalému okresnému súdu.

Dňa 30. septembra 2003 bývalý okresný súd požiadal Okresný súd Čadca o zaslanie spisu sp. zn. 10 C 1377/1998.

Dňa 1. októbra 2003 bývalý okresný súd zapožičal spis sp. zn. 7 C 42/02 Okresnému súdu Čadca.

Dňa 28. októbra 2003 bolo bývalému okresnému súdu doručené oznámenie Okresného súdu Čadca, že pod sp. zn. 10 C 1377/1998 prebieha konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktoré dosiaľ nie je právoplatne skončené, zároveň bola zaslaná aj kópia návrhu na začatie konania.

Dňa 10. decembra 2003 bývalý okresný súd urgoval Okresný súd Čadca o vrátenie spisu sp. zn. 7 C 42/02.

Dňa 16. februára 2004 bývalý okresný súd dožiadal Okresný súd Čadca o vypočutie žalobcov v 1. a 2. rade, či súhlasia so zmenou návrhu uskutočnenou žalobcom v 3. rade.

Dňa 16. februára 2004 bývalý okresný súd vyzval právneho zástupcu žalobcu v 3. rade na doručenie listu vlastníctva.

Dňa 25. februára 2004 bolo bývalému okresnému súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu v 3. rade.

Dňa 16. marca 2004 a 22. apríla 2004 bývalý okresný súd urgoval vybavenie dožiadania Okresným súdom Čadca.

Dňa 13. mája 2004 Okresný súd Čadca po vybavení dožiadania vrátil spis bývalému okresnému súdu.

Dňa 10. augusta 2004 bývalý okresný súd uložil účastníkom konania povinnosť zložiť zálohu na trovy znaleckého dokazovania.

Dňa 19. augusta 2004 bývalý okresný súd pribral do konania znalca za účelom podania znaleckého posudku.

Dňa 19. augusta 2004 bývalý okresný súd uznesením zastavil konanie proti žalovaným v 3. a 4. rade.

Dňa 13. septembra 2004 žalovaní v 1. a 2. rade podali odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania proti žalovaným v 3. a 4. rade a proti uzneseniu o ustanovení znalkyne.

Dňa 16. septembra 2004 bývalý okresný súd zaslal odvolanie žalovaných v 1. a 2. rade ostatným účastníkom konania na vyjadrenie.

Dňa 8. októbra 2004 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní žalovaných v 1. a 2. rade.

Dňa 11. októbra 2004 bývalý okresný súd zaslal krajskému súdu vyjadrenie právneho zástupcu žalovaného v 3. rade, ktoré došlo okresnému súdu 6. októbra 2004.

Dňa 14. októbra 2004 znalkyňa oznámila bývalému okresnému súdu, že nemôže vyhotoviť znalecký posudok, pretože ju žalovaní v 1. a 2. rade nechcú pustiť na svoj pozemok.

Dňa 19. apríla 2005 krajský súd odvolanie žalovaných v 1. a 2. rade proti uzneseniu o ustanovení znalkyne odmietol a v ďalšej časti spis vrátil bývalému okresnému súdu ako predčasne predložený.

Dňa 29. júna 2005 okresný súd uznesením vyzval žalovaných v 1. a 2. rade na odstránenie nedostatkov odvolania.

Dňa 14. októbra 2005 okresný súd odvolanie žalovaných z 13. septembra 2004 odmietol.

Dňa 1. marca 2006 okresný súd určil termín ohliadky na mieste samom na 11. apríl 2006 a vyzval účastníkov na predloženie dôkazov.

Dňa 20. marca 2006 bolo okresnému súdu doručené podanie právneho zástupcu žalobcu v 3. rade, ktorým navrhol výsluch svedkov.

Dňa 11. apríla 2006 bola vykonaná ohliadka na mieste samom.

Dňa 4. mája 2006 a 17. mája 2006 okresný súd vyžiadal od správy katastra doklady, ktoré mu boli doručené 12. mája 2006 a 22. júna 2006.

Dňa 17. mája 2006 okresný súd uložil uznesením znalkyni doplniť znalecký posudok.

Dňa 25. septembra 2006 okresný súd urgoval vyhotovenie znaleckého posudku.

Dňa 3. novembra 2006 znalkyňa oznámila okresnému súdu, že sa dostavila na miesto samé za účelom vyhotovenia znaleckého posudku, avšak žalovaní jej neumožnili vstup na ich pozemky.

Dňa 1. decembra 2006 okresný súd urgoval vyhotovenie znaleckého posudku.

Ústavný súd pri hodnotení tretieho kritéria zistil, že postup okresného súdu vo veci bol nesústreďený a často dochádzalo k opakovaniu úkonov bez toho, aby smerovali k nastoleniu právnej istoty účastníkov konania. Tomu zodpovedá aj doba celkového konania vo veci, keď právny predchodca sťažovateľa podal žalobu 15. augusta 1994 a vo veci nebolo dosiaľ právoplatne rozhodnuté.

Ústavný súd dospel k názoru, že takýto postup okresného súdu nie je zlúčiteľný so základným právom zaručeným čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto vyslovil jeho porušenie (bod 1 výroku nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Sťažovateľ sa v petite svojej sťažnosti domáhal takéhoto rozhodnutia, preto ústavný súd popri deklarovaní porušenia základného práva sťažovateľa prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku nálezu).

Pretože ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení vzal do úvahy najmä obdobie právnej neistoty sťažovateľa, ale aj tú skutočnosť, že ústavný súd vo veci rozhodol, zistil porušenie základného práva a vydal príkaz na konanie bez prietáhov.

Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 300 000 Sk. Ústavný súd v okolnostiach prípadu považuje za primerané priznať mu sumu 50 000 Sk (bod 3 výroku nálezu).

Pri určovaní primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo záujmu ochrany ústavnosti a zo zásad spravodlivosti, o ktoré sa opiera Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd aplikovaného na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa ústavný súd riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia nie je prípadná náhrada škody.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Sťažovateľ namietal iba prietahy v konaní pred okresným súdom, resp. bývalým okresným súdom, nenamietal prietahy pred krajským súdom a Okresným súdom Čadca. Keďže podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania, nezaoberal sa prípadnými prietahmi krajského súdu a Okresného súdu Čadca.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2007